

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ทางเดินราบรื่นถึงนิพพาน

ธาตุชั้นนี้หดย่นเข้ามานะ ความจำเหมือนกัน สัญญาคือความจำได้หมายรู้ จำนั้นจำนี้ เตียนนี้หดย่นเข้ามาๆ เช่นอย่างเมื่อวานนี้ไปไหน วันนั้ระลึกถึงเมื่อวานนี้จำไม่ได้แล้ว คือย่นเข้ามา มีหน้าซ้ำวันนี้ตอนเช้าทำอะไรๆ หดย่นเข้ามาจะจำไม่ได้แล้ว นี่เรียกว่าอาการของจิต สัญญาคือความจำ สังขารคือความคิดความปรุง คิดนั้นคิดนี้ สังขารนี้เป็นเครื่องมือ พื้นฐานของมันก็เป็นเครื่องมือของกิเลส กิเลสนำเอาอันนี้ละออกใช้ ชั้นนี้ก็เป็นชั้นของกิเลส เครื่องมือของกิเลส

ทีนี้เวลาผู้ปฏิบัติธรรมปฏิบัติเข้าไปๆ ธรรมปรากฏขึ้นมาๆ ทีนี้เลยธรรมเป็นเจ้าของของความคิดปรุง ธรรมเป็นเจ้าของ ไม่มีกิเลส ใช้เครื่องมือได้เป็นประโยชน์ แต่กิเลสเป็นเจ้าของเอาเหล่านี้เป็นเครื่องมือใช้ ส่วนมากใช้ทำความเสียหาย รูปนี้ก็เครื่องมือ เวทนาความสุขความทุกข์ ได้รับผลจากการกระทำขึ้นมา สังขารความคิดความปรุง คิดเรื่องนั้นเรื่องนี้เรียกว่าสังขาร สัญญาความจำได้หมายรู้ วิญญาณความรับทราบทางตา ทางหู อะไรสัมผัสสัมพันธ์ทางตาที่รู้ ทางหูที่รู้ เรียกว่าวิญญาณ รวมแล้วนี้เรียกว่าชั้นห้า คำว่าชั้นระๆ แปลว่ากองหรือแปลว่าหมวด ถ้าเป็นหนึ่งแล้วหนึ่งสืออะไรก็เรียกว่าหมวด ถ้าเป็นวัตถุต่างๆ ก็เรียกว่า ชั้นระแปลว่ากองๆ กองชั้นระชั้นระ

อายุ ๙๕ นี้ รู้สึกชัดเจนมากธาตุชั้นนี้อ่อนลงๆ ธาตุชั้นนี้ที่เราใช้นี้กำลังอ่อนลงไปไหนมาไหนก็ลำบาก ไม่อยากไป คือเดินนั้นเดินนี้ ไปแล้วกลับมา เช่น ออกไปข้างนอกกำแพงนี้ กลับมาก็จะไม่ถึงวัดเดี๋ยวนั้นนะ มันอ่อนลงๆ ธาตุชั้นนี้อายุย่างเข้า ๙๕ รู้สึกว่าลดลงมากเห็นประจักษ์ จะไปจะมาที่ไหนนี้รู้สึกชัดเจน กำลังที่จะเดินไปเดินมานี้ไม่มี นี่เรื่องธาตุเรื่องชั้นนี้ แต่เรื่องจิตใจ ใจไม่มีวัย ถ้าไม่ได้ฝึกแล้วใจนี้หนุ่มตลอดเวลา คึกคะนองตลอดเวลา ใจที่ไม่ได้ฝึกฝนอบรมด้วยธรรม เป็นใจที่คึกคะนอง ไม่ว่าหญิงว่าชาย ตีตื้นตลอดเวลาอยู่ภายในของนั่นเอง ถ้าใจได้ฝึกฝนอบรมแล้วไม่ตีไม่ตี เป็นธรรม ไม่กวนเจ้าของ

ที่เกิดมาในชาตินี้เราก็พอใจในความเป็นอยู่ของเรา นับแต่เพศออกมา ที่แรกก็เป็นฆราวาสเหมือนโลกทั่วๆ ไป จากนั้นก็ได้มาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระก็ทำหน้าที่ของพระ เพศของพระ ชีวิตความเคลื่อนไหวของพระทั้งหมดเป็นพระทั้งนั้น คือมีขอบเขตๆ บังคับๆ เช่นอย่างมาบวชอย่างนี้ ขอบเขตของการบวชของพระผู้บวชนั้นปฏิบัติยังง ให้อยู่ในขอบเขตๆ ส่วนหยาบเป็นอย่างนั้นมีแต่ขอบเขต ส่วนละเอียดคือ

ธรรมภายในใจ อันนี้ละเอียดมาก ต้องฝึกฝนอบรมตนทางด้านจิตใจโดยเฉพาะ เช่น จิตตภาวนา การฝึกฝนกิริยามารยาทเหล่านี้เป็นเรื่องหยาบๆ แต่การฝึกฝนจิตใจ ไม้ให้ มันคึกคะนองดีดดี้อยู่ภายใน ต้องฝึกฝนทางด้านจิตใจคือจิตตภาวนา

นี่ก็ได้ฝึกมาเต็มกำลังแล้วหายสงสัยในการฝึก การฝึกความประพฤติ ความเคลื่อนไหวของร่างกายออกทางไหนๆ ฝึกให้อยู่ในกรอบๆ ของศีลของธรรม จากนั้น จิตใจก็ฝึกให้อยู่ในกรอบของธรรมล้วนๆ ที่นี้ละ การฝึกจิตใจนี้สำคัญมาก ให้อยู่ใน กรอบของธรรมล้วนๆ เลย บังคับเข้าไปๆ เช่น นักภาวนานี้คือนักบังคับจิตใจ อันนี้แหละจะเอาเข้าด้วยเข้าเข้จริงๆ คือจิตตภาวนา ฝึกใจๆ ให้นุ่นเข้ามาๆ คือจิตใจมันไม่มีขอบเขต มหาสมุทรทะเลหลวงเขามีขอบเขต แต่ความคิดของใจไม่มี ครอบโลกธาตุเลย นี่ละฝึกจิตใจที่มันไม่มีขอบเขตนี้ เอาธรรมเข้าฝึก

ขอบเขตของจิตใจคือธรรม ตีตะล่อมเข้ามาให้แคบเข้ามา พิจารณาอะไรๆ เข้าไปด้วยจิตตภาวนา นี่ละสำคัญมาก มันจะปล่อยเข้ามาๆ หดย่นเข้ามาๆ จนกระทั่งถึงสังขารร่างกายนี้ ก็ยังถือว่าเป็นตนเป็นตัว เป็นเราเป็นเขา พิจารณาเข้าไปแยกเข้าไป ดูเข้าไป หดย่นเข้ามา กายก็เป็นธาตุ ๔ ดินน้ำลมไฟ แน่ะ ไม่ใช่ใจ ฝึกเข้ามาจนกระทั่งถึงใจ ถึงใจแล้วมันยังมีกิเลสตัวสำคัญๆ อยู่ภายใน ชักพอกนี้ด้วยจิตตภาวนาเหมือนกัน แต่ในขั้นนี้เป็นจิตตภาวนาอัตโนมัตตินะ ที่จะผ่านพ้นไปได้ ต้องเข้าไปในจิตตภาวนาโดยอัตโนมัตติ ความเพียรเป็นเองๆ

กิเลสทำงานโดยอัตโนมัตติบนหัวใจสัตว์ไม่มีใครคิด นี่มาคิดตอนตัวเองฝึกตัวเอง แต่ก่อนไม่เคยคิด เป็นยังไงๆ เป็นอัตโนมัตติของมันความคิด กิเลสลากไป ความคิด ความปรุงเป็นกิเลสทั้งนั้นๆ ที่นี้เมื่อธรรมเข้ากลั่นกรองสกัดลัดกันเข้าไปๆ ความคิดนี้ มันเป็นโลกก็ตีเข้ามาให้เป็นธรรมๆ หมุนเข้ามาหาใจ รวงรังแห่งความคิดความปรุง ที่เป็นกิเลสก็คืออวิชชา ตีเข้ามาถึงขั้นอวิชชา พออวิชชาแตกกระจายเท่านั้น กิเลสหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือเลย มีแต่จิตล้วนๆ เป็นจิตที่บริสุทธิ์

นั่นละ อวิชชาปุจฺจยา สงฺขารรา สังขารก็เป็นสมุทัย สังขาร วิญญาณังอะไรเป็นสมุทัย เป็นกิเลสไปหมด เวลาตีอวิชชาแตกลงไปแล้ว เหล่านี้ก็เป็นขั้นนี้ล้วนๆ ความคิด ความปรุง ได้เห็นได้ยินได้ฟังอะไร ก็ไม่เป็นกิเลส เป็นธรรมไปหมด เกิดจากใจที่กลั่นกรองให้เรียบร้อยแล้ว

นี่ก็ได้ทำเต็มความสามารถที่ได้มาสอนพี่น้องทั้งหลายนี้ เราหายสงสัยแล้วในโลกทั้งสามนี้ เรียกว่าจิตใจปล่อยวางโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือที่เป็นสมมุติ แม้เม็ดหิน เม็ดทรายภายในใจเลย เรียกว่าสลัดออกหมดขนาดนั้น จึงจะเรียกว่าจิตบริสุทธิ์ได้ จิตที่บริสุทธิ์แท้แล้ว สามโลกธาตุนี้ไม่มีอะไรเหมือนเลยละ เลิศก็อยู่ตรงนั้นละทุกสิ่งทุกอย่าง

นั่นละจิตพระพุทธรเจ้า จิตพระอรหันต์ท่าน ถึงขั้นนี้แล้วเลิศเลอ อยู่กับโลก สำหรับร่างกายกิริยาอาการนี้มันอยู่ในสนามแห่งโลกธรรม โลกธรรมมีการติดการชมในกิริยาการ แสดงออก แต่ภายในจิตใจที่บริสุทธิ์แล้วเหนือโลกธรรมไปหมด อันนั้นอะไรเข้าไม่ถึง จิตผู้บริสุทธิ์

นี่ละถ้าฝึกแล้ว กิริยาอาการนิสัยเป็นมาดั้งเดิม ไม่มีใครแก้ได้แหละ เป็นกิริยา นิสัยอย่างนั้น แต่จิตบริสุทธิ์สุดส่วนแล้ว คือบางองค์ก็คนเรานั้นเองไปบวช บวชเป็น พระแล้ว กิริยานิสัยอะไรที่ไม่ขัดข้องต่อธรรมวินัย ท่านก็แสดงออกตามนิสัยของท่าน ถ้าอะไรขัดข้องธรรมวินัยเรียกว่าเป็นโทษเป็นอาบัติ งด ๆ ไม่ให้แสดง ๆ ให้แสดงตั้งแต่ กิริยาธรรมดาที่เป็นนิสัยมาดั้งเดิม ซึ่งไม่เป็นโทษเป็นกรรมอะไร

ยกตัวอย่างเช่นพระสารีบุตร ท่านเป็นพระอรหันต์ด้วย เป็นอัครสาวกข้างขวา ของพระพุทธรเจ้าด้วย เวลาไปมา นิสัยท่านก็เป็นตามนิสัยของท่าน ไปพอไปเห็นคลองนี้ โดดข้ามน้ำโดดข้ามนี้ โดดกลับไปกลับมา เล่นสนุกสนาน พระทั้งหลายที่ไปตาม ยก โทษ เอ้ ทำไมเป็นทั้งพระอรหันต์ด้วย ทั้งอัครสาวกของพระพุทธรเจ้าด้วย แล้วทำไม กิริยามาแสดงเหมือนลิงว่งนั้นละ เข้าไปทูล แต่นี้มีพระพุทธรเจ้าตัดสินละซิ พระพุทธรเจ้า ตัดสินอะไรขาดสะบั้นไม่มีเงื่อนต่อ หายสงสัยกัน

นี่ก็เอาเรื่องไปทูลพระพุทธรเจ้า ว่าพระสารีบุตรนั้น ทำไมเวลาไปมาอะไรเหมือน เด็ก เล่นเหมือนเด็ก ข้ามคลองกระโดดข้ามไปข้ามมา พระพุทธรเจ้าตัดสิน โอ้ เธอเคย เป็นลิงมา แน่ก็อย่างนั้นแล้ว นิสัยอันนี้จึงมีในโอกาสที่เธอจะแสดงก็แสดงได้อย่างนี้ นี่แหละนิสัยมันก็เป็นได้อย่างนั้นละ ที่นี้บางองค์ก็เรียบทั้งๆ ที่มีกิเลสอยู่ ดูการ เคลื่อนไหวไปมาเหมือนเป็นพระอรหันต์ ประหนึ่งว่าพระอรหันต์นี้ต้องเป็นเหมือนผ้า พับไว้เหมือนกันหมด แต่นี้มันเป็นกิริยาภายนอกต่างหาก ส่วนภายในที่ว่าความบริสุทธิ์ นั้นเป็นอีกอย่างหนึ่ง อันนั้นเป็นอย่างหนึ่ง แต่กิริยาที่เคยเป็นยังงี้ก็เป็นอย่างนั้น

เช่นอย่างพระสันตกาย พระสันตกายนี้ท่านสงบเรียบ บรรดาพระเจ้าพระสงฆ์ ด้วยกันเพื่อนฝูงด้วยกันมองเห็นแล้ว มีแต่ว่าท่านเป็นพระอรหันต์ๆ เพราะท่าน เรียบร้อยมาก กิริยาความเคลื่อนไหวไปมาเหมือนผ้าพับไว้ๆ ตลอดเวลา ไม่มีแสดงหู แสดงตาในบรรดากิริยาของท่านที่แสดงออกเรียบร้อยไปหมด พระสงฆ์ก็สำคัญว่าท่าน เป็นพระอรหันต์ แล้วก็ไปทูลถามพระพุทธรเจ้า ว่าพระสันตกายนี้ทำไมกิริยาท่าน เรียบร้อยสวยงามมากทีเดียว ท่านเป็นพระอรหันต์แล้วหรือ

พระพุทธรเจ้าก็บอกว่า ท่านเป็นสามัญชนธรรมดาเรา แต่นิสัยของท่านนี้เคยเป็น ราชสีห์มา นั่นเห็นไหม นิสัยเป็นราชสีห์มาตั้ง ๕๐๐ ชาติ เป็นมาเรื่อยๆ นิสัยราชสีห์ นิสัยเสือเป็นนิสัยที่มีสติสดัง ไปที่ไหนสงบเสงี่ยมระมัดระวังเรียบเหมือนแมวเหมือน

เสื่อ ท่านเคยเป็นราชสีห์ ราชสีห์ก็แบบเสื่อระมัดระวังตัวมากที่สุดทีเดียว พระสันตกายนี้ ท่านเคยเป็นราชสีห์มา ไปที่ไหนเรียบๆ เหมือนเป็นพระอรหันต์ พระทั้งหลายจึงนำ เรื่องของท่านไปกราบทูลพระพุทธเจ้า บอกว่าท่านเป็นพระอรหันต์แล้วหรือ ทำไม กิริยามารยาทท่านจึงสวยงามเหมือนผ้าพับไว้ทุกอาการที่เคลื่อนไหว ท่านบอกว่ายัง ท่านยังเป็นคนมีกิเลสเหมือนเรานี้แหละ

แต่กิริยาทำไมจึงสวยงามอย่างนี้ เพราะท่านเคยเป็นราชสีห์มา ท่านฝึกหัด ดัดแปลงนิสัยอันนี้มานาน เวลามาบวชเป็นพระนิสัยนี้จึงสวยงามเหมือนเสื่อ เหมือน แมว เหมือนราชสีห์ กิริยานิสัยมีความเรียบร้อยระมัดระวังตัว นั้นละพระสันตกาย ก็ เลยกยกพระสันตกายนี้ขึ้นเป็นภาชิตสอนที่ประชุมพระ ประชุมพระโดยอาศัยพระสันต กายเป็นต้นเหตุ ว่าท่านมีความสงบกายวาจาทุกสิ่งทุกอย่าง ความเคลื่อนไหวไม่มีอะไร ที่แสดงหูแสดงตา สวยงามไปหมด พระจึงนำเรื่องนี้ไปทูลถามพระพุทธเจ้าว่าท่านเป็น พระอรหันต์แล้วหรือ บอกว่ายัง เธอเคยเป็นราชสีห์มาอย่างนั้นๆ กิริยามารยาทจึง เหมือนผู้สิ้นกิเลสแล้ว เหมือนมีสติตลอดเวลา

แสดงธรรม ท่านก็ยกขึ้นมาว่า สนฺตกาโย สนฺตวาโจ สนฺตมโน สุสฺมาหิตโต วนฺตโลกามิสฺส ภิกฺขุ อุปสนฺโตติ วุจฺจติ ผู้มีกายสงบมีวาจาอันสงบ มีจิตใจอันสงบ บริสุทฺธิ คายโลกามิสฺสเสยฺยได้โดยสิ้นเชิง นั้นแลเป็นผู้บริสุทฺธิแท้ นี้เทศน์ยกพระสันตกาย ขึ้น บรรดาพระสงฆ์ที่ฟังเทศน์วันนั้นสำเร็จมรรคผลนิพพานตั้งมากมายนะ โดยอาศัย พระสันตกายที่เรียบร้อยนั้น กิริยาอาการของท่านเรียบร้อยหมด เลยกยกอันนี้ขึ้นในที่ ประชุมเทศน์ ท่านเป็นราชสีห์มาแต่ก่อน กิริยาท่านจึงเรียบร้อยตลอดมา

พระองค์ยกขึ้นเทศน์ในท่ามกลางสงฆ์ ขึ้น สนฺตกาโย สนฺตวาโจ สนฺตมโน สุ สฺมาหิตโต วนฺตโลกามิสฺส ภิกฺขุ อุปสนฺโตติ วุจฺจติ ผู้สงบกายจากบาปจากกรรม สงบ วาจา สงบใจสิ้นกิเลสคายโลกามิสฺสเสยฺยหมดแล้ว นั้นแลเรียกว่าเป็นผู้บริสุทฺธิโดยแท้ เวลาท่านเทศน์พระสงฆ์ได้สำเร็จมรรคผลนิพพานกันเยอะเหมือนกัน นี่ก็อาศัยพระ สันตกายที่สงบเรียบร้อยทุกอย่างนั้นละมาเป็นธรรมเทศนา มันเป็นไปตามนิสัย อย่างนั้นละ

นี่เราก็ปฏิบัติเต็มกำลังความสามารถ ในชาตินี้เป็นชาติที่เราหาที่ตำหนิตัวเอง ไม่ได้แล้วภายในจิตใจ ส่วนกิริยาอาการภายนอกมันเป็นสนามโลกธรรม กิริยาอาการ เช่นเฉพาะอย่างยิ่งกับหมาเข้าใจไหม นั่นเขาเอาไปติดไว้ ประตูเข้ากุฏิเรา เขาเขียนว่า ห้ามเข้า แล้วมีหมาถือค้อนไว้ ประตูนั้นก็ประตูนี้ก็มี หมา เพราะเหตุไรจึงมีหมา เขา เห็นเราชอบหมา เครื่องหมายเขาจึงแสดงเอาไว้ นั่น ห้ามเข้าประตูเราก็มีหมาติดเอาไว้ เจ็ดไว้งี้ เห็นเราชอบหมา มันก็เป็นนิสัยอย่างนั้นละมา เรากับหมาเล่นกันดี นี่เป็นนิสัย

เขาเลยเอานิสัยนี้ไปติดไว้หน้าประตูวัดอีก มีหมาอีกเหมือนกัน เห็นเราชอบหมา ห้ามก็เอาหมาไปห้ามนะ ไม่เอาคนห้ามละเอามาหมาห้าม เห็นทุกคนไม่ใช่เผลออยู่หน้าประตูนั้น นี่ละมันเป็นเครื่องหมายมาจากเราชอบมาเล่นกับหมา เวลาเขาแสดงอาการอะไรเกี่ยวกับเราเขาก็มีหมาติด ๆ ไว้หมดเลย

พูดถึงเรื่องการปฏิบัติ เรียกว่าเราหายสงสัยโดยประการทั้งปวงจากผลแห่งการปฏิบัติมา ตั้งแต่วันออกบวชปฏิบัติธรรมมาเรื่อย ๆ บวชเรียนก็เรียนจริง ๆ เพื่อมรรคผลนิพพาน จากนั้นก็พุ่งใส่มรรคผลนิพพาน โดยอาศัยพ่อแม่ครูจารย์มันเป็นโรงงานใหญ่ เพราะจิตใจเรามุ่งมั่นต่อมรรคผลนิพพาน แต่ยังมีสงสัยอยู่ว่ามรรคผลนิพพานจะยังมีอยู่ต้อนรับสำหรับความมุ่งมั่นของเราหรือไม่ จึงได้เข้ามาหาพ่อแม่ครูจารย์มัน ท่านก็เปิดโล่งออกเลยเชียวนะ

วันนั้นท่านเทศน์เด็ดมากทีเดียว เพราะท่านรู้จิตใจของเราว่ามุ่งมั่นต่อมรรคผลนิพพานทั้ง ๆ ที่กิเลสเต็มหัวใจ แต่ความมุ่งมั่นต่อมรรคผลนิพพานนี้สุดกำลังเหมือนกัน พอท่านเปิดทางนี้มันก็พุ่งเลย นั่นละความเพียรจึงผาดโผนโจนทะยานมากความเพียรเรา แม้อยู่กับครูบาอาจารย์ท่านสอนเพื่อจะผลักไสขึ้นสู่มรรคผลนิพพาน ท่านยังต้องร้องเอาไว้เพราะความเพียรมันผาดโผน เช่นอย่างนั้นก็นั่งตลอดรุ่ง ผาดเสียจนกันแตก ท่านก็เอาม้ามาเป็นเครื่องอบรมเรา

สารตีฝึกม้า ม้าตัวไหนที่มันคึกมันคะนองมาก ๆ ไม่ยอมฟังเสียงเจ้าของผู้ฝึกทรมานมันแล้ว สารตีฝึกม้าก็ต้องทรมานอย่างหนัก ไม่ควรกินหญ้าไม่ให้กิน ไม่ควรกินน้ำไม่ให้กิน แต่การฝึกฝึกอย่างหนัก เอาจนกระทั่งมันนั้นค่อยลดพยศลง ๆ จนกระทั่งม้ายอมรับการฝึกทรมานของเจ้าของแล้ว การฝึกเช่นนั้นเขาก็ระงับไป ปฏิบัติต่อม้าเป็นธรรมดา นี่ท่านเห็นเราผาดโผน เว้นคืนหนึ่งเว้นสองคืนนั่งตลอดรุ่ง ๆ ขึ้นไปเล่าธรรมะถวายท่าน

ครั้งแรกท่านก็เป็นอาการของโลกเรา รู้สึกท่านตื่นตื่นอนุโมทนาสาธุการกับเรา พอออกพอใจอย่างเห็นได้ชัด คืนแรก ๆ นี่นะ เพราะนั่งตลอดรุ่ง เวลาจะเป็นจะตายแล้วสติปัญญาตนเองนะ เราอย่าเข้าใจว่าจะโง่ไปตลอด คนเราเมื่อจะเป็นจะตายมันหาทางออกด้วยสติปัญญา นี่ทุกขเวทนาบีบบังคับ ใจจะความจริงใจของเราที่บีบบังคับไม่ให้ลุก ต้องจากนี้ถึงสว่างเป็นวันใหม่ถึงจะยอมลุก ถ้าไม่ถึงวันใหม่ไม่ลุก ตายก็ตายไปเลย นั่นละมันมัดเข้าความสัตย์ความจริงไม่ให้ลุก ที่นี้ทุกขเวทนามันก็โหมตัวเผาเรา เรานี้เป็นเหมือนหัวตอ ทุกขเวทนาเผาเรานี้เหมือนไฟเผาหัวตอ

ไม่ยอมลุก สติปัญญามันก็หมุนของมัน นั่นละได้คำว่าสิ่งอัศจรรย์ คนเราเมื่อจะเป็นจะตายจริง ๆ สติปัญญา มีทางออก เปิดออกได้ถึงแดนอัศจรรย์ได้ ๆ ทุกคืนใน

บรรดาคนที่เรานั่งตลอดรุ่ง เวลาไปเล่าให้ท่านฟังรู้สึกท่านตื่นเต้น ท่านเสริมที่แรก ครั้นต่อมาไปเล่า ท่านก็ค่อยอ่อนลงๆ ต่อมาเงียบๆ นั้นละท่านเลยยกม้าม้า คือเรามันผาดโผนเกินไป ท่านจอมปราชญ์ฉลาดแหลมคมท่านรู้จักความพอเหมาะพอดี เรามันจอมโง่ทำอะไรเอาอย่างนั้น มันจะเป็นจะตายก็ไม่ว่า นั่งจนกันแตกมันยังไม่ถอย

ท่านจึงยกที่สารถีฝึกม้ามา พอเราทราบอย่างนั้นแล้วเราก็ไม่ได้นั่งตลอดรุ่งอีก ท่านไม่ได้บอกตรงๆ อย่างนี้ ท่านบอกว่าม้าตัวมันผาดโผนต้องฝึกทรมานอย่างหนัก ไม่ควรกินหญ้าไม่ให้อิ่ม ไม่ควรกินน้ำไม่ให้อิ่ม แต่การฝึกฝึกไม่ถอย เอาจนกระทั่งม้าลดพละลงๆ ยอมรับการฝึกของเจ้าของแล้ว การฝึกม้าประเภทนั้นเขาก็จะจับไป ท่านพูดเท่านี้เราก็รู้ตัว นี่แสดงว่าเรามันผาดโผนมาก จากนั้นมาเราก็ไม่ได้นั่งตลอดรุ่ง นี่ละอุบายของจอมปราชญ์สอนจอมโง่ จอมปราชญ์คือหลวงปู่มัน ท่านสอนให้ลดลงอยู่ในความพอเหมาะพอดี จอมโง่คือเรา มีแต่จะเอาทำเดียว แต่ก็ยอมรับอยู่นะ จอมโง่ก็ยอมรับ จากนั้นมาเราก็ไม่ได้นั่งตลอดรุ่งอย่างนั้น

นี่ละครูบาอาจารย์สอนคนท่านสอนอย่างนี้ ท่านยกม้าม้ามาเลย ถ้าให้มันสนใจจริงๆ นะ เราเคยพูดเสมอ ท่านพูดถึงเรื่องสารถีฝึกม้าเขาฝึกอย่างนั้นๆ ไอ้หมาตัวนี้มันฝึกยังงายอยากให้ท่านย้อนเข้ามาหาเรานี้ละ มันฝึกยังงาย ท่านไม่ย้อนท่านไม่ว่า แต่เราก็ไม่นั่งตลอดรุ่งอีก นั้นมันก็ได้คิดจากท่าน นี่ละการฝึกเราทำอย่างนั้นจริงๆ เพราะนิสัยผาดโผน ครูบาอาจารย์แม้ท่านจะเพื่อใส่เราให้ขึ้น แต่เวลามันผาดโผนไปท่านก็รังเอาไว้ๆ เพราะนิสัยของเรามันผาดโผนตลอดมา ถ้าลงใจเป็นจริงๆ ถ้าไม่ลงใจไม่ลง คาราคาซึ่งอย่างนี้ไม่ลงนะ การประพฤติปฏิบัติไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ถ้าได้ลงแล้วตุมเลยขาดสะบั้น

ท่านสอนเราเกี่ยวกับเรื่องมรรคผลนิพพาน พ่อแม่ครูจารย์มันสอนถึงใจแล้วนั้น นั้นละที่นี้มันก็ตุมเลย เอาเป็นเอาตายเข้าว่าเลย การฝึกทรมานตนฟาดอยู่ ๙ ปี เหมือนตกรอกทั้งเป็น ตั้งแต่ออกปฏิบัติพรรษา ๗ ถึงพรรษา ๑๖ นี้เรียกว่าตกรอกทั้งเป็นเลย การภาวนาไปคนเดียวๆ นี่เป็นนิสัยผาดโผนเอาจริงเอาจังทุกอย่าง แต่ก็เห็นผล นิสัยอันนี้ก็พอเหมาะพอดีกับเราเป็นคนหยาบ ต้องเอาอย่างหนักอย่างผาดโผน ก็พอดีกับคนหยาบ มันก็ได้ผลเป็นที่พอใจโดยลำดับลำดับ จนกระทั่งเป็นที่พอใจสุดยอดเลย ก็เพราะการฝึกทรมานอย่างนี้แหละ

นี่เราก็ได้ฝึกเต็มเม็ดเต็มหน่วย หายสงสัยแล้ว ในโลกธาตุนี้เราหายสงสัยทุกอย่าง จิตใจบริสุทธิ์สุดส่วนจักรวาลโลกธาตุ เอา เปิดให้ฟังเสีย ผลจากการปฏิบัติฝึกทรมานจิตใจตั้งแต่ล้มลุกคลุกคลานมา ไปนั่งน้ำตาร่วงอยู่บนภูเขาเราก็เล่าให้ฟัง น้ำตาร่วงสู้ก็เลสไม่ได้ บนภูเขาเราก็เล่าให้พี่น้องทั้งหลายฟัง ฟาดน้ำตาร่วงอยู่หลังวัดดอย

ธรรมเจดีย์ นี่ก็น้ำตาร่วงเหมือนกัน แต่ร่วงคราวนี้ร่วงด้วยความอัศจรรย์ธรรมทั้งหลาย ร่วงด้วยความสลดสังเวชในโลกทั้งหลาย ในการเกิดตายของเรา ร่วงคราวนี้เป็นความสลดสังเวช เป็นน้ำตาที่มีคุณค่ามากอยู่หลังเขาวัดดอยธรรมเจดีย์ น้ำตาที่อยู่หลังเขาอื่น ๆ ที่เรารู้สึกเสียดใจไม่ได้ เป็นน้ำตาที่ไม่เกิดประโยชน์ น้ำตาขาดทุนสูญดอก

น้ำตาอยู่หลังวัดดอยธรรมเจดีย์เป็นน้ำตาที่เป็นไปด้วยความสลดสังเวช ความอัศจรรย์ในธรรมทั้งหลายที่รับรู้ได้เห็นในคืนวันนั้น นี่ละน้ำตาร่วงเป็นสองอย่าง เราก็เคยเล่าให้ฟังแล้ว น้ำตาร่วงไม่เป็นท่าเพราะกิเลสเหี้ยมโหดเอา บุญเขาเหมือนกัน นี่ก็มาเล่าให้ฟัง น้ำตาร่วงเพราะฟาดกิเลสขาดสะบั้นลงไปเกิดความสลดสังเวช เกิดความอัศจรรย์บนภูเขาวัดดอยธรรมเจดีย์ก็ได้เล่าให้หมู่เพื่อนฟัง จากนั้นมาหายสงสัยละ เรียกว่าหายเลย ตั้งแต่บัดนั้นเป็นวาระสุดท้ายในการตัดสินใจระหว่างกิเลสกับธรรมได้ขาดสะบั้นกันลงไปที่วัดดอยธรรมเจดีย์

ตั้งแต่บัดนั้นมา ไม่ปรากฏว่ามีกิเลสตัวใดเข้ามาแฝงให้ได้ต่อสู้กับมันอีกเลย นั่นจึงว่าหมดสิ้นจริงๆ ค้นหาที่ไหนก็ไม่มี ถึงเขาจะลากคอไปฆ่าต่อหน้าต่อตาคนทั้งหลาย ความโกรธความเคียดแค้นเขาก็ไม่มี มันหมด นั่นจึงเรียกว่าหมด ตายก็ตายทิ้งเปล่าๆ ด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่มีโกรธมีแค้นต่อผู้ใดเลย นี่เรียกว่าบริสุทธิ์แท้ กิเลสสิ้นสิ้นอย่างนี้แหละ เข้าใจไหมล่ะ เขาจะลากคอไปฆ่าต่อหน้าต่อตาประชาชน ตัวเองจะเกิดความเคียดแค้นให้เขาที่ถูกเขาฆ่าไม่มี หมด นั่นเรียกว่ากิเลสหมดแท้ ความโกรธก็ไม่มี ความรักความชังแบบโลกทั้งหลายไม่มี บริสุทธิ์โดยสิ้นเชิง นี่ก็ได้ทรงไว้แล้วเต็มหัวใจ ทุกอย่างได้เต็มแล้วในหัวใจ

ชาตินี้เป็นชาติที่ตัดสินใจแล้วในภพชาติทั้งหลาย จึงได้กล้าประกาศออกมาว่า เราจะเกิดนี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา ต่อไปนี้เราจะไม่เกิดอีกแล้ว ธรรมะเครื่องตัดสินใจ สนฺทิฎฐิโก ชั้นสุดยอดประกาศข้างออกมาแล้ว เป็นคนละฝั่ง ฝั่งนี้เป็นฝั่งวิภูวน ฝั่งนี้เป็นฝั่งวิภูวนจักรคือพระนิพพาน ขาดสะบั้นไปอยู่คนละฝั่งแล้วจะเอามาต่อกันได้อย่างไร นั่นละ สนฺทิฎฐิโก ประกาศขึ้นตรงนั้นละ ท่ามกลางแห่งฝั่งทั้งสอง ฝั่งวิภูวน ฝั่งวิภูวนจักรคือพระนิพพานประกาศข้างขึ้นมา จึงได้หายสงสัย อันนั้นก็ปีน ๒๔๙๓ นะ ที่หลังวัดดอยธรรมเจดีย์ จำได้จนกระทั่งวัน วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เวลา ๕ ทุ่มเป่งพอดี

ไม่ลืมนะอยู่หลังเขาวัดดอยธรรมเจดีย์ นี่เป็นวาระสุดท้ายของเราที่ได้พบกับกิเลสวางใจถอยจากนั้นมาก็หมดโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือ แต่กิริยาอาการของธาตุของชั้นนี้ที่อยู่ในท่ามกลางของโลกธรรม เรียกว่าอยู่ในสนามโลกธรรม ต้องถูกตีถูกชมเป็นธรรมดาอย่างพระสารีบุตร ท่านโดดข้ามคลองไปมาตามนิสัยเดิมของท่าน ทั้งๆ ที่ท่านเป็นผู้สิ้นสุดวิมุติพระนิพพานแล้วก็ยังถูกพระปุณฺณยกโทษ นี่เป็นพระอรหันต์ด้วย

เป็นอัครสาวกข้างขวาด้วยแล้วทำไมมาโดดกลับไปกลับมาเหมือนลิง เนาะ ถูกพระ
 ปุณฺณยกโทษท่าน แต่ท่านก็ไม่มีอะไร สักแต่ว่ากิริยาตามนิสัยเฉย ๆ เป็นตามนิสัยเดิม
 ท่านเป็นพระบริสุทธ์

พระพุทธเจ้าตัดสินผางออกมาเลย โอ้ เธอเคยเป็นลิงมาหลายภพหลายชาติ
 นิสัยของเธอก็มีการแสดงออกบ้างตามนิสัยเดิม ไม่ได้ไปปล้ำธรรมทั้งหลายให้กิเลส
 มาครองเป็นอรหันต์แทน ไม่มี กิเลสตามเดิม นี่เราก็แก่งทุกวันแล้ว ๙๕ นี้รู้ซัดนะ
 อ่อนลง ๆ จะเดินไปไหนมาไหนเหนื่อย เหนื่อยลงทุกวัน ๆ ธาตุชั้น ๙๕ ย่าง ย่าง ๙๕
 ลิงหา ก้นยา นี่ละ ๙๕ กำลังย่างเข้ามา ก็หายสงสัยแล้วมันจะย่างไปไหนก็ย่างไปเออะ
 ประสามัดกับแจ่งประสาธาตุชั้น ๙๕ ไปสุดขีดแล้วมันก็ลงของมันเองเหมือนโลกทั่ว ๆ ไป
 เกิดแล้วต้องตายเหมือนกัน

เราไม่ได้วิตกวิจารณ์ สิ่งที่เราจะตักตวงเอาเพื่อสารประโยชน์ของเราอันสำคัญ
 อันอัครธรรมนั้นเรตักตวงเอาหมดแล้ว ถ้าพญามัจจุราชได้ไปก็ได้แต่บ้านร้างเมืองร้าง
 สมบัติเขาขนออกหนีหมดแล้วได้แต่บ้านร้าง นี่สมบัติคือคุณธรรมขนออกจากธาตุชั้น
 นี้หมดแล้ว มันจะตายเมื่อไรก็ตายเราไม่เห็นตื่นตกใจอะไรกับความเกิดความตายนะ
 เสมอกันหมด ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ การสอนก็สอนเต็มเม็ดเต็มหน่วยสอนพี่น้อง
 ทั้งหมด สอนอย่างไม่ปิดบัง สอนอย่างตรงไปตรงมา การปฏิบัติก็ตรงไปตรงมาต่อ
 ความสัตย์ความจริง ผลที่ปรากฏขึ้นมา ก็พูดอย่างตรงไปตรงมาตามความสัตย์ความจริง
 เหมือนกัน รู้ก็บอกว่ารู้หลงก็บอกว่าหลงอย่างนี้ละ ให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ

ธรรมนี้เป็นสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้วให้พากันก้าวเดิน ก้าวเดินไปตาม
 ธรรมที่ตรัสไว้ชอบแล้วจะใกล้ชิดติดพันกับมรรคผลนิพพานเข้าโดยลำดับ สุดท้ายพัน
 ทุกข์ได้ จำคำว่าสวากขาตธรรมให้ดี ตรัสไว้ชอบแล้วคือทางเดินราบรื่นถึงนิพพาน ที่ว่า
 ตรัสไว้ชอบแล้วคือทางเดินเรียบถึงนิพพานอย่าปลีกล้วยแหวะ เอาละเอาเท่านั้นละพอ

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ